

چالش جابه جایی شرکت توزیع نیروی برق جنوب کرمان؛ وعده‌ها، مطالبات و واقعیت‌ها

چند ماه پیش ویدئویی در فضای مجازی منتشر شد که در آن شاه‌رخ، مشاور وزیر نیرو، در حضور نماینده جیرفت، اعلام کرد: موضوع استقرار اداره کل‌های وابسته به وزارت نیرو و همچنین انتقال شرکت توزیع نیروی برق جنوب استان کرمان به جنوب استان (به ویژه جیرفت) پیگیری خواهد شد. ایشان همچنین اشاره کرد همیشه به نفع مردم کنار می‌آیم ولی بعضی‌ها را فقط می‌توانم پیگیری کنم. مثلاً شرکت‌های توزیع برق شرکت‌های خصوصی بحساب می‌آیند و سهامداران دارند و باید با سهامداران هماهنگ شود و مراحل قانونی پیگیری خواهد شد .... این اظهار نظر، که در قامت یک «وعده کارشناسی نشده» از سوی یکی از مدیران ارشد وزارت نیرو تلقی شد، موجی از واکنش‌ها، امیدها و البته نگرانی‌ها را در مناطق مختلف استان برانگیخت.

در روزهای اخیر نیز برخی فعالان فضای مجازی جنوب کرمان خبر داده‌اند که احتمال دارد این وعده در سفر اخیر وزیر نیرو به جیرفت عملی شود. اگرچه چنین ادعایی تاکنون از سوی وزارت نیرو تأیید نشده، اما طرح آن کافی بود تا این موضوع دوباره به بحث اول محافل رسانه‌ای و اجتماعی کرمان بدل شود.

از آنجا که شرکت توزیع نیروی برق جنوب کرمان مجموعه‌ای با گستره فعالیت بسیار وسیع است، هرگونه تصمیم درباره جابه جایی آن، علاوه بر اثرات فنی و اقتصادی، پیامدهای اجتماعی، منطقه‌ای و حتی سیاسی نیز خواهد داشت.

معرفی شرکت توزیع برق جنوب کرمان، حوزه مأموریت و شهرستان‌های تحت پوشش

شرکت توزیع نیروی برق جنوب کرمان یکی از بزرگترین شرکت‌های توزیع در کشور است. گستره فعالیت این شرکت ۱۸ شهرستان بزرگ و کوچک استان کرمان را شامل می‌شود:

جیرفت، سیرجان، بم، بافت، بردسیر، ارزوئیه، کهنوج، منوجان، قلعه گنج، نرماشیر، رابر، ریگان، فهرج، گنبدکی، فاریاب، جازموریان، رودبار جنوب و عنبرآباد
این پهنه جغرافیایی از جنوب تا شرق، غرب و حتی بخش‌هایی از مرکز استان امتداد دارد و تقریباً تمام بافت‌های زیستی و اقلیمی استان - از مناطق صنعتی سیرجان و معادن غرب کرمان تا حوزه بزرگ کشاورزی جنوب و اراضی پهناور شرق - را پوشش می‌دهد.

حوزه مأموریت این شرکت شامل:

- مدیریت شبکه توزیع برق شهری و روستایی
- مدیریت بحران و رفع خاموشیها در محدوده گسترده استان
- نظارت بر توسعه شبکه‌های جدید
- با توجه به ماهیت تخصصی شرکت و گستردگی حوزه خدمات، محل استقرار مرکز فرماندهی شرکت باید در نقطه‌ای باشد که:
- ۱. دسترسی متوازن به شرق، غرب، شمال و جنوب داشته باشد
- ۲. دارای زیرساخت‌های اداری قوی و پایدار باشد
- ۳. به پایداری شبکه برق در سراسر استان کمک کند
- در چهار دهه گذشته، شهر کرمان به دلیل جایگاه مرکزی، زیرساخت کامل اداری، دسترسی ارتباطی، مرکزیت سیاسی استان و امکان هماهنگی همزمان با توانیر و وزارت نیرو، محل استقرار این شرکت بوده است.

وزیر نیرو در جنوب کرمان؛

آینده شبکه برق در استان او

عباس علی آبادی وزیر نیرو، در سفر آبانماه به کرمان در هیچ یک از سخنان رسمی خود اشاره‌ای به انتقال شرکت توزیع برق جنوب نداشت. مواضع ایشان بیشتر حول محورهای زیر بود:

- تأکید بر خودکفایی صنعت برق و نقش کرمان در توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر
- نیاز به حکمرانی عادلانه میان دولت و بخش خصوصی
- اصلاح مصرف انرژی و بهبود شاخص‌های بهره‌وری
- پیشرفت‌های بزرگ استان در حوزه انرژی خورشیدی (بیش از ۲۸۲ مگاوات)
- لزوم افزایش ظرفیت‌های تولید و مدیریت شبکه
- عدم اشاره وزیر به موضوع جابه جایی، برخلاف فضای داغ رسانه‌ای، خود نشان می‌دهد که این تصمیم هنوز در دستور کار رسمی وزارتخانه قرار ندارد.

انتقال شرکت توزیع نیروی برق به جیرفت، واکنش‌های مناطق غربی، شرقی، جنوبی (شهرستانهای سیرجان، بم، کهنوج و...) را در پی داشته است.

اشاره‌ای به مواضع شهرستان‌ها:

- ۱- موضع کهنوج: کهنوج مخالف تشکیل یا انتقال شرکت توزیع نیروی برق به جیرفت می‌باشد.
- ۲- موضع سیرجان: سیرجان با ۴۰۰ هزار نفر جمعیت، قطب صنعتی و معدنی استان است. فعالان رسانه‌ای و اجتماعی این شهر معتقدند:
  - انتقال شرکت به جیرفت باعث تضعیف خدمت‌رسانی به صنایع معدنی خواهد شد.
  - موقعیت مرکزی سیرجان برای مدیریت شبکه، به عنوان دومین شهر استان گزینه مناسب‌تری نسبت به جیرفت می‌باشد. رسانه صدای سیرجان می‌نویسد: تمرکز خدمات در جیرفت می‌تواند به حاشیه نشینی سیرجان در شبکه توزیع برق منجر شود.
- ۳- موضع شرق استان (بم):
  - هفته‌نامه طلوع بم در نقد این طرح نوشت: «پوست خریزه نماینده، زیر پای وزیر نیرو و استاندار»
  - این نشریه پر مخاطب در شرق دلایل خود را به شرح ذیل عنوان کرد:
    - «این اقدام هیچ توجیه فنی ندارد و صرفاً یک نمایش سیاسی است».
    - «شرکت برق سی سال پیش در مرکز استان ایجاد شد، زمانی که اصلاً چیزی به نام جنوب در تقسیمات سیاسی امروز وجود نداشت».
    - «این انتقال پیامدهای اجتماعی خطرناک و اختلافات منطقه‌ای دارد».
    - «مردم بم و سیرجان حاضر نیستند خدمات کلان را از جیرفت بگیرند».
    - «رسانه‌های حوزه ابر (شامل شهرستان‌های ارزوئیه، بافت، رابر) با تیتراژ «عجب آشفته بازاری است اینجا» در مقابل این تصمیم نوشتند: باز هم قرار است این مناطق مظلوم واقع شوند!
    - «منطق یکپارچگی: بسیاری از کارشناسان مستقل می‌گویند: با وضعیت بودجه‌ای کشور، گسترش ساختار دولت و ایجاد شرکت جدید یا دوباره کردن شرکت فعلی اساساً توجیه ندارد.
    - «قابل توجه است که در برخی استان‌ها، دو شرکت توزیع برق فعال هستند و هر دوی در مرکز استان مستقرند؛ از جمله شرکت‌های توزیع نیروی برق مشهد و استان خراسان، اصفهان و استان اصفهان، شیراز و استان فارس، تهران و استان تهران، و اهواز و استان خوزستان».

مطالبه جیرفت در ۱۸ شهرستان طوفان به پا کرد...

در هفته‌های اخیر، بسیاری از فعالان رسانه‌ای و اجتماعی جنوب استان بار دیگر بحث انتقال شرکت را مطرح کرده‌اند.

آنچه که باعث موجی از واکنش و نگرانی در ۱۸ شهرستان شرقی و غربی و جنوبی شده اظهار نظر غیر کارشناسی شخصی به نام علی سعیدی خبرنگار نماینده جیرفت و عنبرآباد بوده است، مهمترین استدلال‌ها و نقل قول‌های آنان عبارت‌اند از:

۱. **فاصله زیاد جنوب تا مرکز استان:** یکی از فعالان اجتماعی جیرفت می‌گوید: برای کوچکترین مشکل شبکه، باید هماهنگی از کرمان انجام شود؛ این یعنی اتلاف وقت، افزایش هزینه و ضعف خدمت‌رسانی. برخی کلال‌های محلی گفته‌اند فاصله دور موجب کندی خدمت‌رسانی می‌شود.

۲. **محوریت جمعیتی و کشاورزی جنوب:** جنوب استان حدود یک سوم جمعیت کرمان و بخش عمده محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی را در خود جای داده و فعالان این حوزه معتقدند مرکز فرماندهی برق باید به منبع مصرف نزدیکتر باشد.

(جوابیه رسانه: اما انتقال و تشکیل شرکت توزیع با توجه به فنی و تخصصی بودن ماهیت آن از بعد کارشناسی در این منطقه توجیه اقتصادی ندارد و بدلیل اینکه شهرستان‌های جیرفت و عنبرآباد از تعرفه‌های ترجیحی و پائین مناطق گرمسیر ۱ بر خوردارند و همچنین وجود تعداد زیادی چاه کشاورزی یا تعرفه‌های خاص، درآمد خالص شرکت مذکور را کاهش خواهد داد و ترکیب این کاهش درآمد با افزایش هزینه‌های عملیاتی و انتقال شرکت را در آینده نزدیک دچار چالش مالی و ورشکستگی خواهد نمود.)

۳. **سخنان خبرنگاران محلی:** علی سعیدی، مدیر مسئول پایگاه خبری جیرفت رسانه، در یادداشتی خطاب به وزیر نیرو نوشت: برخی افراد با ایجاد جو روانی نمی‌گذارند این شرکت به دیار خودش منتقل شود. مردم جنوب یکصد خواستار انتقال شرکت‌اند.

فعالان اجتماعی شش شهرستان جنوبی نیز معتقدند: هیچ معاونت کلانی در این منطقه مستقر نشده و استقرار شرکت توزیع نیروی برق جنوب استان کرمان در جیرفت را بشدت رد می‌کنند و خواهان استقرار شرکت در شش شهر جنوبی می‌باشند

در مجموع، موافقان معتقدند انتقال شرکت به جنوب گامی در جهت عدالت اداری، تمرکززدایی و بهبود کیفیت خدمات است.

بر اساس اطلاعات منتشر شده، معیارهای اصلی مکان یابی مرکز شرکت شامل موارد زیر است:

۱. زیرساخت‌های فنی و ارتباطی پایدار
۲. دسترسی سریع به تمام شهرستان‌های تحت پوشش
۳. نزدیکی به مرکز تصمیم‌گیری‌های استان
۴. وجود نیروهای متخصص و امکانات تجهیزاتی
۵. امکان مدیریت بحران‌های همزمان در شرق، غرب و جنوب
۶. دید تحلیلی گران، حفظ یکپارچگی شبکه و ساختار سازمانی از مهمترین اصول فنی است. تجزیه یا انتقال شرکت نه تنها هزینه بر است بلکه مستقیماً بر پایداری برق در ۱۸ شهرستان اثر می‌گذارد.
- در تحلیل کارشناسی آمده است:
  - انتقال شرکت مستلزم ایجاد ساختمان‌های جدید، جابه جایی تجهیزات سنگین، انتقال سروورها و مراکز کنترل، بازآرایی خطوط فرمان و توسعه زیرساخت‌های جدید است.
  - این فرایند میلیون‌ها تومان هزینه و چند سال زمان می‌طلبد.

در پایان:

انتقال شرکت توزیع نیروی برق جنوب کرمان نه از نظر فنی، نه از نظر بودجه‌ای، نه از لحاظ خدمات‌رسانی و نه از نظر اجتماعی توجیه قابل قبولی ندارد.

مرکز استان همچنان بهترین، منطقی‌ترین و کم‌هزینه‌ترین گزینه برای اداره شرکتی است که باید برای ۱۸ شهرستان گسترده و متنوع، خدمات پایدار ارائه کند.

